

7. EaP Green (2016), Evaluation of the Green Transformation of the Economy: Guide for the Eastern Partnership countries of the EU, available at: http://www.green-economies-ap.org/ru/resources/EaP%20GREEN_GGI%20Gui%20declean_RUS_Final.pdf (Accessed 1 February 2019).
8. The agrotourism market is growing rapidly In Ukraine (2017), *Informator*, available at: <https://informator.news/v-ukrajini-strimko-zrostaje-rynok-ahroturyzmu-eksperty/> [in Ukrainian].
9. Key news of the agrarian market (2018), available at: <http://agroportal.ua/news/ukraina/>.
10. United Nations Environment Programme and World Tourism Organization (2012), *Tourism in the Green Economy. Background Report*, available at: <https://www.e-unwto.org>.

Інформація про автора

КОВАЛЬЧУК Світлана Ярославівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: syk_vsau@ukr.net)

KOVALCHUK Svitlana – Candidate of Economic Sciences, associate professor, Economics Department Vinnitsia National Agrarian University. (21008, Vinnitsia, Soniachna str. 3, e-mail: syk_vsau@ukr.net).

КОВАЛЬЧУК Светлана Ярославовна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: syk_vsau@ukr.net)

УДК: 338.486

DOI: 10.37128/2411-4413-2019-7-3

**ТУРИЗМ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ
ДЕРЖАВИ ©**

**ГРИЩУК Н. В.,
асистент,
кафедра фінансів, банківської справи
та страхування,
Вінницький національний
аграрний університет
(м.Вінниця)**

В статті розкрито сутність туризму, як трендового напрямку діяльності. Обґрунтована необхідність й важливість туристичних послуг, сутнісний вплив на структурну перебудову економіки задля збереження конкурентоспроможності.

Досліджено стратегії розвитку туризму, як своєрідного напрямку діяльності, що спрямований на задоволення потреб населення та усебічний розвиток соціуму.

Встановлено, що актуальним питанням для Вінниччини є розвиток сільського зеленого туризму. Подальший розвиток даного напрямку діяльності сприятиме розвитку малого та середнього бізнесу, зменшенню рівня безробіття у сільській місцевості, укріпленню міжнародних зв'язків, залученню внутрішніх та зовнішніх потенційних туристів до пізнання багатой природної та історико-культурної спадщини краю, збереженню екологічної рівноваги тощо.

За проведеним дослідженням визначено, що фінансове забезпечення формування пріоритетного туристичного продукту у Вінницькій області уможливується за сприянням надходжень із обласного бюджету, місцевих бюджетів та позабюджетних установ, шляхом використання відповідного інструментарію, що передбачено Програмою розвитку туризму в області на 2017-2020 роки.

Ключові слова: туризм, туристичні послуги, державне регулювання, державна політика, національна економіка, стратегічний розвиток, законодавство, інформаційна складова, фінансовий ринок, фінансове забезпечення, зелений туризм, сільський туризм.

Табл.: 4. Рис.:1. Літ.: 16.

TOURISM AS A STRUCTURAL COMPONENT-SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF THE STATE

HRISHCHUK Nadiya,
is an assistant,
department of finances, banking and insurance,
Vinnytsya national agrarian university
(Vinnytsya)

In the article is exposed essence of tourism, as directions of trend of activity. Reasonable necessity and importance of tourist services, essence influence on structural alteration of economy for the sake of maintenance of competitiveness. Strategies of development of tourism are investigational, as original direction of activity, that is sent to satisfaction of necessities of population and all-round development of society. It is set that a pressing question for the Vinnytsya is development of rural green tourism. Further development of this direction of activity will assist to development of small and midsize businesses, reduction of unemployment rate in rural locality, to strengthening international, to bringing in internal and external potential tourists to cognition rich natural and heritage of edge, to maintenance of ecological equilibrium and others like that. After undertaken a study certainly, that the financial providing of forming of priority tourist product in the Vinnytsya area is done by possible after the assistance of receivableness from a regional budget, local budgets and off-budget establishments, by the use of corresponding tool, that envisaged by Program of development of tourism in area of on 2017-2020.

Key words: tourism, tourist services, government control, public policy, national economy, strategic development, legislation, informative constituent, financial market, financial providing, green tourism, rural tourism.

Table.: 4. Fig.: 1. Lit.: 16.

ТУРИЗМ КАК СТРУКТУРНЫЙ КОМПОНЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ ГОСУДАРСТВА

ГРИЩУК Н.В.,
ассистент,
кафедра финансов, банковского дела и страхования,
Винницкий национальный аграрный университет
(г.Винница)

В статье раскрыт сущность туризма, как направления тренда деятельности. Обоснованная необходимость и важность туристических услуг, сущностное влияние на структурную перестройку экономики ради сохранения конкурентоспособности. Исследованы стратегии развития туризма, как своеобразного направления деятельности, которое направлено на удовлетворение потребностей населения и всестороннее развитие социума. Установлено, что актуальным вопросом для Винницы является развитие сельского зеленого туризма. Дальнейшее развитие данного направления деятельности будет содействовать развитию малого и среднего бизнеса, уменьшению уровня безработицы в сельской местности, укреплению международных связей, привлечению внутренних и внешних потенциальных туристов к познанию богатой естественной и историко-культурного наследия края, сохранению экологического равновесия и тому подобное. За проведенным исследованием определенно, что финансовое обеспечение формирования приоритетного туристического продукта в Винницкой области делается возможным за содействием поступлений из областного бюджета, местных бюджетов и внебюджетных учреждений, путем использования соответствующего инструментария, что предусмотрено Программой развития туризма в области на 2017-2020 годы.

Ключевые слова: туризм, туристические услуги, государственное регулирование, государственная политика, национальная экономика, стратегическое развитие, законодательство, информационная составляющая, финансовый рынок, финансовое обеспечение, зеленый туризм, сельский туризм.

Табл.: 4. Рис.: 1. Лит.: 16.

Постановка проблемы в загальному вигляді. В сучасному глобалізованому світі процеси економічного розвитку характеризуються зростанням ролі туристичної сфери. Туризм як галузь сьогодні належить до одного із п'яти структурних пріоритетів стрімкого зростання економіки країни на найближчі три роки, яка розглядається з трьох позицій: як інструмент розвитку економіки; як джерело

доходів до державного бюджету; як засіб підвищення іміджу країни на світовій арені. Водночас завадою розвитку туризму в Україні є обмеження чітких механізмів його регулювання, а також розуміння туризму як структурного компоненту економічної системи. Позитивний розвиток та динамізм процесів розвитку туристичної сфери як галузі економіки та її важливість для соціально-економічного розвитку країни потребує також обґрунтованого фінансового забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні основи, які пов'язані з поняттям розвитку туризму в цілому та сільського зеленого туризму зокрема, розглядаються у численних публікаціях та виданнях науковців П.Гаман [2], Б. Данилишин [3], В. Кифяк [9],

С. Мельниченко [12], І. Петлін [11], Х. Рихліцька [15] та інші. Однак, актуальність теми визначається важливістю використання, прийняття та впровадження нових рішень, що сприятиме розвитку туризму як в вінницькій області, так і в Україні.

Метою статті визначено розкрити сутність туризму та окреслити його місце як структурного компоненту сталого розвитку економіки держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. В епоху інтелектуалізації, всебічної інтенсифікації та зростаючої конкуренції туризм позиціонує себе як своєрідний напрямок діяльності, який спрямований на задоволення усе зростаючих потреб населення та усебічний розвиток соціуму за одночасного зростання потенціалу національної економіки, включаючи окремі її складові, що задіяні в даному сегменті ринку.

Щорічно зростаючий шерег потреб та відповідних інтересів суб'єктів ринку туристичних послуг обумовлює появу відповідних видів туризму, які мають відмінний рівень розвитку та використання наявного потенціалу в різних країнах (регіонах, населених пунктах). Така ситуація обумовлена не стільки наявністю рекреаційних зон, об'єктів культурної та історичної спадщини, скільки станом цих об'єктів, поінформованістю вітчизняних й іноземних туристів про принади територій та їх інфраструктурним забезпеченням (розвитком транспортного, готельного та інших господарств) та «рядом інших об'єктивних і суб'єктивних факторів» [2, с. 40], які й визначають рівень розвитку туризму.

Так, можна стверджувати, що на сьогодні туризм є важливою галуззю економіки України. Щороку Україну відвідують понад 20 мільйонів туристів (понад 25 млн. іноземних громадян у 2010-2013 рр.), насамперед з ближнього зарубіжжя та Східної Європи, а також Західної Європи та США. Структура виїзного потоку за межі України найбільш активізована протягом 2013-2014 рр. та 2016-2017 рр. (табл.1).

Таблиця 1.

Динаміка туристичних потоків в Україні у 2010-2017 рр. (тис. осіб)

Роки	Кількість громадян України, які виїжджали за кордон – всього	Кількість іноземних громадян, які відвідали Україну – всього	Кількість туристів, що обслуговувались суб'єктами туристичної діяльності України – всього	Із загальної кількості туристів:***		
				іноземні туристи	туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	внутрішні туристи
2010	17180034	21203327	2280757	335835	1295623	649299
2011	19773143	21415296	2199977	234271	1250068	715638
2012	21432836	23012823	3000696	270064	1956662	773970
2013	23761287	24671227	3454316	232311	2519390	702615
2014*	22437671	12711507	2425089	17070	2085273	322746
2015*	23141646	12428286	2019576	15159	1647390	357027
2016*	24668124	13333116	2550111	34963	2068563	454134
2017*	26437127	14230912	2806117	40128	2290832	477120

Примітка. * За виключенням окупованих територій та анексованої АР Крим

Джерело сформовано на основі:[4]

В цілому, досліджуючи дані табл.1, спостерігається суттєве збільшення кількості громадян України, які виїжджали за кордон. Так в 2017 р. проти 2010 р., рух туристів має тенденцію до збільшення на 9 млн. осіб. Дещо інша тенденція стосовно іноземних громадян, які відвідали Україну - починаючи із 2014 р. туристичні потоки зменшувались й в 2017 р. скоротились до 14230912 тис. осіб. Така динаміка свідчить про наслідки різноманітних факторів політичного, соціального, фінансового та екологічного характеру.

Дещо схожа ситуація щодо руху туристів на Вінниччині протягом 2010-2017 рр. (табл. 2.). Беручи до уваги реалії сьогодення й Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01. 2015 р. [6], Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р., схваленої Указом Президента України від 16.03.2017 р. №168-р [14] та інших нормативно-правових актів, які

регулюють розвиток туризму в Україні, вважаємо, що необхідно створення цілісної ефективної системи підвищення рівня конкурентоспроможності туристичної галузі області на внутрішньому та міжнародному туристичних ринках та забезпечення якості національного туристичного продукту.

Зважаючи на динаміку туристичних потоків, табл.2., актуальним питанням для Вінниччини на сьогодні є розвиток сільського зеленого туризму. Розвиток даного напрямку діяльності сприятиме розвитку малого та середнього бізнесу, зменшенню рівня безробіття у сільській місцевості, укріпленню міжнародних зв'язків, залученню внутрішніх та зовнішніх потенційних туристів до пізнання багатой природної та історико-культурної спадщини краю, збереженню екологічної рівноваги тощо.

Таблиця 2.

Динаміка туристичних потоків на Вінниччині у 2010-2017 рр. (тис. осіб)

Роки	Кількість туристів, обслужених суб'єктами туристичної діяльності України – всього	Із загальної кількості туристів		
		іноземні туристи	туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	внутрішні туристи
2010	38530	2193	13960	22377
2011	26383	17	13583	12783
2012	25878	52	18064	7762
2013	29606	15	21308	8283
2014*	20744	-	14553	6191
2015*	22748	42	13580	9126
2016*	27485	19	17531	9935
2017*	29112	11	19845	9256

Примітка. * За виключенням окупованих територій та анексованої АР Крим
Джерело сформовано на основі:[5]

Сьогодні, в області послуги сільського зеленого туризму надають близько 30 сільських садиб, які пропонують комфортне проживання, сімейний відпочинок, народну традиційну кухню, екологічно чисті продукти харчування, цікаве дозвілля. З них 2 садиби мають третю (найвищу) категорію системи категоризації сільської нічліжної бази «Українська гостинна садиба» та 7 садіб мають базову категорію. Водночас, слід відмітити тенденцію до підвищення якості послуг, що надаються.

Найбільш активними в розвитку сільського зеленого туризму є Барський, Вінницький, Гайсинський, Немирівський, Могилів-Подільський, Муровано-Куршовецький та Ямпільський райони [5]. Також позитивної популярності набуває активний туризм, до якого можна віднести такі види відпочинку як: велосипедний, кінний, водний та рафтинг на спеціальних надувних човнах річками Згар, Мурафа та Південний Буг.

На теренах області успішно діє обласна громадська організація «Вінницький обласний осередок Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні». Основними векторами їхньої діяльності є: проведення семінарів та тренінгів з розвитку сільського зеленого туризму та розвитку сільських територій для сільських голів, селян та спеціалістів по туризму, постійні консультації для членів організації щодо впровадження послуги сільського зеленого туризму, організація спільної реклами господарів гостинних садіб, організація та проведення сільських фестивалів, написання соціальних проектів з розвитку сільських територій до українських та міжнародних фондів.

Безперечно, головним орієнтиром розвитку даного сегмента фінансового ринку є держава, оскільки саме вона визначає «правила гри» на ринку туристичних послуг, фінансує й сприяє залученню інвестицій для реалізації бізнес-проектів у туристичній сфері, підтримує суб'єктів туристичного бізнесу та захищає їх інтереси, впливає на рівень доходів населення тощо. Головною метою державного регулювання туризму є створення таких умов, за яких належне (якісно і кількісно) задоволення потреб споживачів туристичних послуг супроводжується не лише реалізацією задоволення комплексу потреб суб'єктів туристичної діяльності, а й поліпшенням соціально-економічної ситуації в країні. В зв'язку із цим й була прийнята Програма розвитку туризму у Вінницькій області на 2017-2020 рр, в основу якої покладено створення конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту, що здатний максимально задовольнити туристичні потреби мешканців області та її гостей, на основі здійснення заходів, спрямованих на розвиток туристичної галузі області, при чому її особливий меседж - доступ до туристичних послуг осіб з функціональними обмеженнями.

На основі прийнятої програми, передбачено створення та розвиток матеріально-технічної бази і сучасної інфраструктури туризму, сприятливих умов для залучення інвестицій, ефективного використання природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу,

етнографічних особливостей регіону, забезпечення умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності, підвищення якості та асортименту туристичних послуг, розширення мережі туристично-екскурсійних маршрутів, підготовка кваліфікованих екскурсиводів, здійснення системної рекламно-інформаційної діяльності, підтримку в'їзного та внутрішнього туризму, та розвитку туризму в сільській місцевості як одного із чинників зменшення безробіття в селах.

Звичайно ж будь які значущі поступки здійснюються за наявності відповідного фінансового забезпечення. На реалізацію даної Програми розвитку у Вінницькій області на 2017-2020 рр. Департаментом міжнародного співробітництва та регіонального розвитку облдержадміністрації було виділено 10301,3 тис. грн., із яких:

- коштів обласного бюджету -7109,0 тис. грн.;
- коштів районних бюджетів та бюджетів міст обласного значення, міст, сіл, селищ – 2686,9 тис. грн.;
- коштів не бюджетних джерел – 505,4 тис. грн.(табл.3).

Таблиця 3.

Фінансове забезпечення програми розвитку туризму у Вінницькій області на 2017-2020 р.р.

Надходження фінансових ресурсів	Всього коштів на виконання програми, тис.грн.		Термін виконання програми							
			Освоєно, тис.грн.				Заплановано виконати, тис.грн.			
			2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%
Всього фінансових ресурсів, в тому числі з:	10301,3	100,0	2477,7	100,0	2744,2	100,0	2596,2	100,0	2453,2	100,0
обласного бюджету	7109,0	69,01	1723,0	69,5	1808,0	65,9	1818,0	70,0	1760,0	71,7
місцевих бюджетів	2686,9	26,07	619,6	25,00	847,6	30,9	665,1	25,6	554,6	22,6
позабюджетних джерел	505,4	4,92	135,1	5,5	118,6	3,2	113,1	4,4	138,	5,7

Джерело сформовано на основі: [10]

Варто зазначити, що надходження фінансових ресурсів з обласного бюджету за 2017-2018 рр. на підтримку програми розвитку туризму у Вінницькій області склала 65,9 в.п., місцевих бюджетів -27,9 в.п., позабюджетних установ й організацій -4,3 в.п.. Також проводиться робота по залученню грантових коштів та міжнародної технічної допомоги в сфері туризму області.

Вінницька районна рада виграла грант від Європейського Союзу на реалізацію проекту:

«Туризм, як запорука динамічного соціально-економічного розвитку сільської громади», сума коштів складає 289,8 тис. євро. Завдяки реалізації даного проекту проведено реставрацію зовнішньої частини палацу Грохольських-Можайських, що є пам'яткою національного значення 18 століття. Крім того, створено інформаційний центр розвитку туризму, відремонтовано Жабелівський музей історії села, проведено навчальні та інформаційні заходи.

В рамках грантової програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку України» в Вінницькій області реалізовано проект «Розвиток велотуризму в Липовецькому районі», становить 235,5 тис.євро., за рахунок яких: проведено реконструкцію міського скверу під велопарк та встановлено велосипедні стоянки у м. Липовець; проведено велопробіг між містами- побратимами - українським Липовцем та естонським Йихві [10].

Такі фінансові надходження допоможуть розвинути повноцінний туристичний продукт на Вінничині.

Так, за Законом України «Про туризм» [7], туристичний продукт визначено як попередньо розроблений комплекс туристичних послуг, який поєднує не менше ніж дві такі послуги, що реалізується або пропонується для реалізації за визначеною ціною, до складу якого входять послуги перевезення, послуги розміщення та інші туристичні послуги, не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції тощо) (рис. 1).

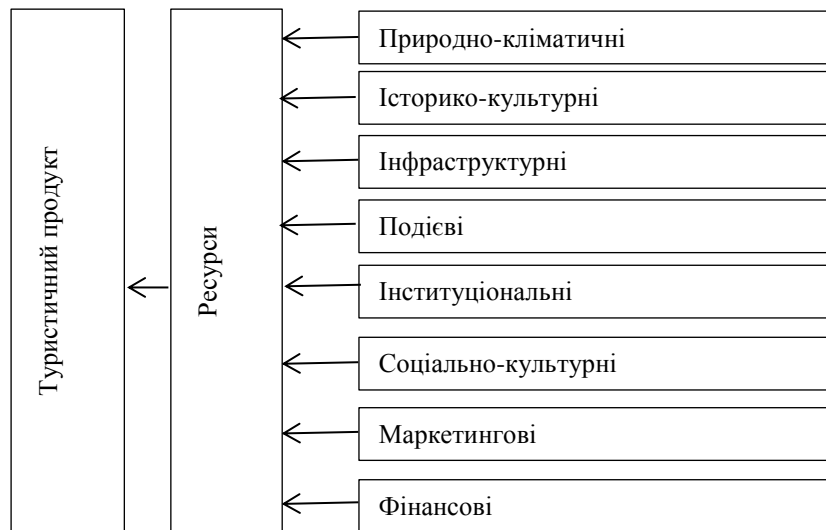

Рис.1. Ресурсні компоненти туристичного продукту

Джерелосформовано на основі:[15]

Щоб повноцінно імплементувати Закон України «Про туризм», необхідно вживати нові й перспективні заходи, що направлені на створення якісного туристичного продукту, які максимально задовольнятимуть потреби потенційних туристів Вінниччини. Для ефективного використання наявного потенціалу області туристами, необхідно значні фінансові вкладення для переоснащення та модернізації матеріально-технічної бази туристично-рекреаційних об'єктів, які відповідали б сучасним вимогам.

Таблиця 4

Фінансове забезпечення формування пріоритетного туристичного продукту у Вінницькій області (2017-2020 р.р.)

№ з.п.	Напрямок діяльності	Найменування заходів	Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис.грн.				
				Всього, тис.грн	Освоєно, тис. грн.		Заплановано виконати, тис. грн.	
					2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Оновлення інформаційної бази даних про об'єкти туристичної інфраструктури	1.Організація та проведення виїзних обстежень об'єктів туристичної інфраструктури; 2.Проведення нарад, семінарів, круглих столів з питань модернізації туристичної інфраструктури	Обласний бюджет	200,0	50,0	50,0	50,0	50,0
2.	Вдосконалення туристичної інфраструктури об'єктів історичної спадщини	Визначення об'єктів туристичної інфраструктури для осіб з обмеженими можливостями	Обласний бюджет	320,0	80,0	80,0	80,0	80,0
3.	Розвиток сільського зеленого туризму	1. Проведення нарад, семінарів, круглих столів для осіб, які бажають розвивати сільський зелений туризм	Обласний бюджет	249,0	65,0	61,0	63,0	60,0
			Місцеві бюджети	40,0	20,0	20,0	-	-
			Обласний бюджет	450,0	50,0	100,0	150,0	150,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2. Стимулювання розвитку зеленого туризму шляхом відшкодування відсоткових ставок за кредитними угодами						
4.	Розвиток екологічного туризму	Організація екологічних акцій на туристичних об'єктах	Обласний бюджет	56,0	13,0	14,0	14,0	15,0
5.	Підтримка активних видів туризму	Сприяння в проведенні туристично-спортивних заходів	Обласний бюджет	230,0	61,0	56,0	59,0	54,0
			Місцеві бюджети	85,5	47,0	13,0	12,0	13,5
			Позабюджетні джерела	9,0	6,0	1,0	1,0	1,0

Джерело сформовано на основі: [10]

Слід відмітити, що фінансове забезпечення формування пріоритетного туристичного продукту у Вінницькій області уможливується за сприянням надходжень переважно із обласного бюджету, які вже освоєно протягом 2017-2018 рр. в сумі 720 тис. грн.

Найбільший обсяг фінансування, в обсязі 150 тис. грн. надано стимулюванню розвитку зеленого туризму шляхом відшкодування відсоткових ставок за кредитними угодами. Аналізуючи фінансове забезпечення туристичної індустрії на Вінниччині можна із впевненістю констатувати, що для сільських мешканців даний вид туризму є найкращим стимулом для започаткування й розвитку підприємницької діяльності, що надасть додаткові прибутки та підвищить рівень зайнятості членів сільських родин. Крім цього, діяльність сільських громад стимулюватиме облаштування сільських осель та благоустрою сільських місцевостей, створюватиме додаткові шляхи наповнення місцевих бюджетів, й перетвориться на вагомий чинник перспективного розвитку сільських територій, що відповідає Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року.

Даний документ розроблено з метою створення умов для забезпечення прискореного розвитку сфери туризму і курортів, забезпечення комплексного розвитку територій, зокрема створення сприятливих умов для залучення інвестицій у розбудову туристичної інфраструктури, удосконалення системи професійної підготовки фахівців сфери туризму, формування та просування позитивного іміджу України, як країни привабливої для туризму [14].

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що розвиток туризму, особливо зеленого, є одним із домінуючих напрямів розвитку економіки України, а також надійною віхою підйому аграрного сектора, як на теренах України, так і Вінниччини, й може стати поштовхом для розвитку малого та середнього бізнесу на селі. Його розвиток також сприятиме збереженню культури і духовності українського народу, а це додаткові можливості для популяризації української культури, поширення знань та надання інформації світовій спільноті.

Доведено, що досягти пріоритетного туристичного продукту можна лише в синергічному поєднанні законодавчих документів та джерел фінансування, що надає можливість вирішити соціально-економічні проблеми українського села, а саме подолати безробіття, зменшити міграційні процеси, підвищити рівень життя сільського населення тощо. Окрім цього, за Стратегією розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, туристичні послуги найбільшою мірою мають відповідати пріоритетам сталого еколого-економічного розвитку регіонів, а саме: збереження природного та культурного середовища, економічної підтримки добробуту місцевої громади та створення сприятливих умов для залучення інвестицій у розбудову туристичної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. В Україні поживавися в'їзний та виїзний туризм [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://hromadskeradio.org/news/2017/09/12/v-ukrayini-pozhvayvvsya-vyiznyy-ta-vyuznyy-turyzm>
2. Гаман П. І. Особливості функціонування механізму державного регулювання розвитку туризму на регіональному рівні. - Держава та регіони. - 2008. - № 2. - С. 39-44.

3. Данилишин Б. О перспективах и специфике развития туризма в Украине [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://www.facenews.ua/columns/2016/307795/>.
4. Державна служба статистики України [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Державна служба статистики у Вінницькій області [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.vin.gov.ua>.
6. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. №385
7. Закон України «Про туризм» [ligazakon.ua /l_doc2.nsf/link1/JH6F100A.html](http://ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6F100A.html)
8. Інформація щодо показників розвитку сфери туризму та курортів у 2016 році // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, офіційний сайт. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5badba79-cfc5-40c1-a1ec-61f2e39161aa&title=InformatsiiaSchodoPokaznikovRozvitkuSferiTurizmuTaKurortivU2016-Rotsi>
9. Кифяк В.Ф. Розвиток туризму, як один зі сценаріїв покращення соціально-економічного стану чернівецької області .-Туризм. – Випуск II (58). – 2015. – С. 67-81.
- 10 Програма розвитку туризму в м. Вінниці на 2017-2020 роки. <https://vinrada.gov.ua/upload/files/progr/380.pdf>
11. Петлін І.В. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Західному регіоні України. - Вісн. Львів. ін-ту економіки та туризму. - 2008. - № 3. - С. 210-213.
12. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика : монографія. - К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2007. - 493 с.
13. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» від 16 березня 2017 р. № 168-р. – Київ.
14. Развитие туризма в Украине: проблемы и перспективы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://marker-ua.info/sotsialnyj-blok/obrazovanie/2528-pochemu-dengi-lyubyat-schet-i-tishinu/>
15. Рихлицька Х.М. Розвиток підприємств сільського зеленого туризму в контексті кластерного підходу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04«Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»- К., 2013. - 21 с.
16. Стратегія сталого розвитку «Україна - 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року http://www.uf.org.ua/additional/7984602_Ukraine-2015big.pdf

References

1. V Ukraini pozhvavyvsia viznyi ta vyiznyi turyzm (2017). [*Inbound and departure tourism came alive in Ukraine*]. Retrieved from <https://hromadskeradio.org/news/2017/09/12/v-ukrayini-pozhvavyvsvyayviznyy-ta-vyviznyy-turyzm>
2. Hama P.I. (2008).Osoblyvosti funktsionuvannia mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання rozvytku turyzmu na rehionalnomu rivni.[*Features of functioning of mechanism of government control of development of tourism are at regional level*]. Derzhava ta rehiony. 2. p. 39-44.[in Ukrainian].
3. Danylyshyn B.(2016). Perspektyvakh y spetsyfyke razvytyia turyzma v Ukrayne. [*About prospects and specific of development of tourism in Ukraine*]. - Retrieved from <https://www.facenews.ua/columns/2016/307795>. [Ukraine].
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy.[Government service of statistics of Ukraine] Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
5. Derzhavna sluzhba statystyky u Vinnytskii oblasti [Government service of statistics is in the Vinnytsya area]. Retrieved from <http://www.ukrstat.vin.gov.ua>. [Ukraine].
6. Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na period do 2020 roku.[State strategy of regional development on a period 2020 to].Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 6 serpnia 2014 . №385.[in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy «Pro turyzm» [A law of Ukraine is "On tourism"] Retrieved from http://ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6F100A.html. [in Ukrainian].
8. Informatsiia shchodo pokaznykiv rozvytku sfery turyzmu ta kurortiv u 2016 rotsi [Information is on the indexes of development of sphere of tourism and resorts in 2016]. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy, ofitsiyni sait. Retrieved from <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5badba79-cfc5-40c1-a1ec-1f2e39161aa&title=InformatsiiaSchodoPokaznikovRozvitkuSferiTurizmuTaKurortivU2016-Rotsi>. [in Ukrainian].
9. Kyfiak V.F.(2015) Rozvytok turyzmu, yak odyin zi stsenariiv pokrashchennia sotsialno-ekonomichnoho stanu chernivetskoii oblasti.[Development of tourism, as one of scenarios of improvement of the socio-economic state of the Chernivtsi area].Turyzm. 58. p.p. 67-81.[in Ukrainian].

- 10 Prohrama rozvytku turyzmu v m. Vinnytsi na 2017-2020 roky. [The program of development of tourism is in Vinnytsya on 2017-2020] Retrieved from <http://vinrada.gov.ua/upload/files/progr/380.pdf>
11. Petlin I.V.(2008). Perspektivy rozvytku silskoho zelenoho turyzmu v Zakhidnomu rehioni Ukrainy .[Prospects of development of rural green tourism are in the Western region of Ukraine]. Lviv in-tu ekonomiky ta turyzmu. 3. p.p.210-213.[in Ukrainian].
12. Melnychenko S. V.(2007). Informatsiini tekhnolohii v turyzmi: teoriia, metodolohiia, praktyka. [Information technologies in tourism: theory, methodology, practic]monografia. Kyiv.p.493 .[in Ukrainian].
13. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy/(2017). Pro skhvalennia Stratehii rozvytku turyzmu ta kurortiv na period do 2026 roku» [About approval of Strategy of development of tourism and resorts on a period 2026 to] Kyiv. 168.[in Ukrainian].
14. Razvytye turyzma v Ukraine: problemy u perspektyvy [Development of tourism is in Ukraine: problems and prospects]. Retrieved from <http://marker-ua.info/sotsialnyj-blok/obrazovanie/2528-pochemu-dengi-lyubyat-schet-i-tishinu>. [in Ukrainian].
15. Rykhlytska Kh.M.(2013). Rozvytok pidpriemstv silskoho zelenoho turyzmu v konteksti klasterneho pidkhodu[Development of enterprises of rural green tourism is in the context of cluster approach]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ekon. nauk: spets. 08.00.04«Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)» Kyiv.p.21.[in Ukrainian].
16. Stratehiia staloho rozvytku «Ukraina - 2020»(2015).[Strategy of steady development is "Ukraine - 2020"] skhvaleno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 12 sichnia 2015 roku. Retrieved from http://www.uf.org.ua/additional/7984602_Ukraine-2015big.pdf. [in Ukrainian].

Інформація про автора

ГРИЩУК НАДІЯ ВІКТОРІВНА - асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницького національного аграрного університету (21008, м.Вінниця, вул. Сонячна,3, e-mail: nagro1266@rambler.ru) тел.+380967052006.

ГРИЩУК НАДЕЖДА ВІКТОРОВНА - асистент кафедри фінансов, банковского дела и страхования, Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, вул. Сонячна, 3, e-mail: nagro1266@rambler.ru) тел.+380967052006.

HRYSHCYK Nadiya - assistant of the Department of Finance, Banking and Insurance, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3 Soyanchaya St., e-mail: nagro1266@rambler.ru) phone+380967052006.

